

Tiskař/tiskařka textilií (kód: 31-039-H)

Autorizující orgán:	Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů:	Textilní výroba a oděvnictví (kód: 31)
Týká se povolání:	Tiskař textilií
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Příprava barev, chemikálií, roztoků, mas a záhustek nebo jiných médií pro potiskování textilií	3
Lepení, oprava, čištění a mytí šablon pro potiskování textilií, jejich evidence a skladování	3
Obsluha strojů, linek a zařízení k potiskování plošných textilií	3
Posuzování kvality a klasifikace upravených textilií včetně předepsané adjustace	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - <https://www.nsp.cz/jednotka-prace/tiskar-textilii#zdravotni-zpusobilost>).

Uchazeči bude zadáno potisknout plošnou textilií počínaje přípravou záhustky a tiskařské pasty, přípravou šablon a textilního zboží a konče klasifikací vlastního textilního výrobku.

Zkouška bude probíhat za běžného provozu při potiskování textilií, při kterém s ohledem na charakter výroby jde o velké finanční hodnoty zpracovávaných materiálů a strojů a o kvalitu vyrobeného textilního produktu. Aby se zamezilo finančním ztrátám, je žádoucí, aby uchazeč u každé prověřované odborné kompetence vykonával prakticky ty operace nebo pracovní úkony (viz kritéria hodnocení), které nezpůsobí finanční ztráty, tj. některé postupy vysvětlí a simuluje, některé pracovní úkony operací vykonává, pokud stroj není v chodu, nebo vykonává pracovní úkony operací určené zkoušejícím po vysvětlení postupu, a ostatní operace popíše nebo vysvětlí zkoušejícímu.

Uchazeč dostane komplexní úkol a bude vykonávat operace (pracovní úkony) náležející k odborné kompetenci, zkoušející bude sledovat a hodnotit plnění úkolů. Zkoušející bude sledovat uchazeče v průběhu plnění zadaného úkolu také z hlediska dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, tj. jak si vede při obsluze strojů a jak se pohybuje v provozu textilní výroby.

Vzhledem k charakteru výroby (potiskování textilií) a k provozním podmínkám, v nichž bude probíhat zkoušení, jsou dále nastíněny konkrétní postupy zkoušení pro každou odbornou kompetenci.

Odborná kompetence **Příprava barev, chemikálií, roztoků, mas a záhustek nebo jiných médií pro potiskování textilií**: Při ověřování kritéria hodnocení b) obdrží uchazeč recepturu na přípravu záhustky, recepturu na přípravu tiskací pasty ve světlém odstínu a předlohu požadovaného vybarvení na textilií, a podle nich vyhotoví záhustku a tiskací pastu v malém množství. Při ověřování kritéria hodnocení c) provede uchazeč zkoušku vybarvení připravenou tiskací pastou na vzorku textilie a porovná s předlohou, kterou mu předal zkoušející. Ústním ověřením se rozumí odpovědi uchazeče na případné doplňující otázky zkoušejícího. Uchazeč při praktických činnostech dodržuje předpisy BOZP.

Odborná kompetence **Lepení, oprava, čištění a mytí šablon pro potiskování textilií, jejich evidence a skladování**: Při ověřování kritéria hodnocení a) uchazeč ústně popíše princip výroby tiskacího síta, vysvětlí, proč a v jakých souvislostech se v praxi používají různé jemnosti síta, vysvětlí podstatu raportu šablony a k čemu se různé raporty využívají. Při ověřování kritéria hodnocení b) uchazeč nalepí síto na nosič, kterým je síto šablony upevněno na tiskacím zařízení, k nalepení použije v dílně existující technické prostředky, svoji činnost doprovází ústním vysvětlením. Při ověřování kritéria hodnocení c) uchazeč odstraní vadně nakopírovaná místa na šabloně (za použití v dílně existujících technických prostředků), vyčistí šablonu od zbytků zaschlého barviva a nečistot, uchazeč na závěr šablonu zkontroluje s využitím v dílně existujícího prohlížecího zařízení; svoji činnost doprovází ústním výkladem a na závěr ústně zhodnotí výsledek své práce. Při ověřování kritéria hodnocení d) uchazeč jednu šablonu umyje od zbytků tiskací pasty a vysvětlí volbu mycího prostředku v závislosti na druhu tiskací pasty. Při ověřování kritéria hodnocení e) uchazeč uloží 5 kusů šablon do skladu šablon, přitom ústně popíše zásady správné manipulace a skladování šablon. Uchazeč při praktických činnostech dodržuje předpisy BOZP.

Odborná kompetence **Obsluha strojů, linek a zařízení k potiskování plošných textilií**: Uchazeč zkontroluje tiskací

zařízení a pomocná zařízení s ohledem na předpisy BOZP a požární prevenci, kontrolu provede vizuálně. Při ověřování kritéria hodnocení b) uchazeč zkontroluje čistotu a funkčnost tiskacího zařízení a pomocných zařízení, kontrolu provede vizuálně, podá ústní vysvětlení ke zjištěnému stavu. Při ověřování kritéria hodnocení c) uchazeč obdrží od zkoušejícího v písemné formě tiskařskou úlohu na tisk pěti barvami a předlohu na plošné textilii, která má být potištěna. Ověří správnost technologie, připraveného vzoru na šablonách, tiskacích barviv a materiálu. Při ověřování kritéria hodnocení d) uchazeč určí na základě tiskařské úlohy pořadí šablon; podle tohoto pořadí usadí a uchytí šablony do zámků tiskacího zařízení a ve stejném pořadí seřadí zásobníky s tiskací pastou. Při ověřování kritéria hodnocení e) uchazeč zraportuje šablony, seřídí přítlaky podle tiskařské úlohy, dodá barviva do šablon, vsije vzorek materiálu do návleku a samostatně potiskne vzorek v rozsahu minimálně dvou raportů. Při ověřování kritéria hodnocení f) uchazeč našije na šicím stroji textilii určenou k potisku k doprovodné tkanině; nastaví zařízení měření délky potištěné textilie do výchozího stavu, ověří, zda je k dispozici dostatek tkaniny určené k potisku a dostatek tiskací pasty. Při ověřování kritéria hodnocení g) uchazeč zkontroluje vizuálně kvalitu předupravené textilie určené k potisku. Při ověřování kritéria hodnocení h) uchazeč potiskne textilii určenou k potisku v souladu s tiskařskou úlohou a s ohledem na předlohu. Při ověřování kritéria hodnocení i) uchazeč vyhodnotí kvalitu textilie potištěné při zkoušce na prohlížecím zařízení, identifikuje a označí vady vzniklé tiskem, vady vzniklé při výrobě plošné textilie a vady ostatní. Při ověřování kritéria hodnocení j) uchazeč zaznamená do prázdného formuláře tiskařskou úlohu, která byla předmětem zkoušky (pořadí šablon, přítlaky, rychlost tisku, druh materiálu, druh barviv). Při ověřování všech kritérií uchazeč doplňuje předvedené činnosti (operace) ústním vysvětlením. Uchazeč při praktických činnostech dodržuje předpisy BOZP.

Odborná kompetence Posuzování kvality a klasifikace upravených textilií včetně předepsané adjustace: Při ověřování kritéria hodnocení a) si uchazeč losuje v písemné formě tři různé úlohy zaměřené na potisk textilií (sadu úkolů sestaví AOs z archivu výrobní dokumentace). Ústním vyjádřením prokáže uchazeč schopnost orientace v účelu použití textilie, požadavcích zákazníka, v tiskařských úlohách (určení druhů barviv, výpis barev, pořadí barev, šíře tisku, centrování tisku, vzorování, technologické postupy tisku), finálních úpravách a používaných chemických přípravcích. Při ověřování kritéria hodnocení b) uchazeč obdrží pět různých druhů potištěných a upravených textilií. Ústně určí vazbu textilie, účely použití (např. textilie dekorační, ložní, šatovka, nábytkářská, technická), navrhne technologii, druh barviva a finální úpravu textilie v konkrétních podmínkách. Při ověřování kritéria hodnocení c) obdrží uchazeč deset vzorků potištěných textilií s různými druhy tiskařských vad, provozních vad a vad podkladové textilie; vady identifikuje, ústně pojmenuje, stanoví jejich příčinu a způsob, jak jim zabránit. Zařadí potištěné vzorky podle významnosti a četnosti vad do kvalitativních tříd. Zkoušený se zúčastní závěrečné klasifikace potištěných textilií na prohlížecím zařízení a podílí se na klasifikaci a třídění hotového textilního zboží do kvalitativních tříd podle klasifikačního předpisu – vykonává činnosti a ústně je komentuje před zkoušejícím. Kritéria hodnocení d) až f) se ověřují písemně formou písemného testu. Při ověřování splnění kritérií hodnocení založených na formě praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů a ke kvalitě zhotovovaného textilního výrobku.

Autorizovaná osoba zpracuje seznam konkrétního strojového vybavení (používaných strojů, linek a zařízení v rozsahu hodnotícího standardu) a umožní uchazeči se s ním seznámit v předstihu (minimálně 1 měsíc) před zkouškou; o formě seznámení uchazeče se seznamem strojů rozhoduje autorizovaná osoba.

Uchazeč si zajistí pracovní oblečení a pracovní obuv podle požadavků BOZP pracoviště, na kterém se zkouška koná.

Písemné ověření probíhá formou písemného testu. Testy vytváří autorizovaná osoba na základě pravidel stanovených v hodnotícím standardu. Test může být uchazečům zadán v elektronické podobě.

Pravidla pro aplikaci písemných testů jako způsobu ověřování

Soubor otázek pro testy stanovuje autorizovaná osoba podle požadavků hodnotícího standardu. Musí přitom splňovat následující pravidla:

A. Testy pro jednotlivé uchazeče musí být generovány z dostatečně velkého souboru otázek, aby bylo umožněno řádově několik desítek různě sestavených testů.

B. Při každé zkoušce musí být ověřeny všechny kompetence kvalifikačního standardu. To znamená, že v případě, kdy se některé kompetence nebo kritéria ověřují pomocí testů, musí být splněny následující podmínky:

B1. Pro celkový soubor otázek, z něhož se generují jednotlivé testy:

Pro každé kritérium a pro každé téma uvedené v kritériích existuje několik otázek.

B2. Pro jednotlivé vygenerované testy:

Každý uchazeč má ve svém testu pro každé kritérium (u něhož je test způsobem ověření a v návaznosti na pokyn o tom, která kritéria je třeba u zkoušky splnit) a pro každé téma uvedené v kritériích alespoň jednu otázku.

B3. Pro úspěšné splnění požadavků testu:

Za úspěšné splnění testu se považuje 70 % správně zodpovězených otázek s tím, že pro každé kritérium musí být správně zodpovězeno alespoň 50 % otázek.

Autoři standardu

Autoři kvalifikačního standardu

Kvalifikační standard profesní kvalifikace připravila SR pro textilní, oděvní a kožedělný průmysl, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

INTERES21, spol. s r. o., Broumov

LaLinea, s. r. o., Dvůr Králové nad Labem

CNM, s. r. o., Baška

VELVETA, a. s., Varnsdorf